

JOAN F. MIRA

“En aquests anys de govern a Espanya de la dreta reaccionària i del partit dit ‘popular’... mai no s’havien tornat tan grolleres en les formes, mai tan obscenes en les emocions i mai no havien convertit en protagonistes de la vida pública la gent més pocavergonya que ens poguéssim imaginar”

Maleducats

“Segur que els lectors estaran d’acord que, si hi ha alguna cosa que ens avisa de manera immediata i clara que som davant d’una persona mal educada, fins i tot abans que arribem a saber si es tracta d’una mala persona o no, és que l’individu en qüestió ‘molesta’. I de seguida endevinem que serà difícil d’entendre’ns-hi, per molta paciència que tinguem i amb independència de si compartim punts de vista sobre altres qüestions.” Segur que els lectors estaran d’acord que aquestes ratlles de Salvador Cardús (*Ben educats. Una defensa útil de les convencions, el civisme i l’autoritat*, ed. La Campana, 2003) haurien de ser paraula de Déu, evangeli, text de meditació obligada, i sobretot d’aplicació continuada, en escoles, empreses, televisions, transports urbans i interurbans, carrers i places, camps de futbol, associacions, partits polítics, dinars i sopars de família, bars i restaurants, i altres espais de convivència i malvivència en què la mala educació, és a dir, l’hàbit de molestar impunement, guanya presència de manera implacable. Ja sé que som suposadament meridionals i “llatins” (qualsevol cosa que això signifiqui), i que per tant ens atribuïm el dret o la pràctica històrica de parlar fort en llocs públics, riure sorollosament, llençar per terra papers bruts i puntes de cigaret, cantar i cridar a les places amb nocturnitat i alcohol begut a morro, córrer sobre ciclomotors petardejants, i altres mostres d’alegria de viure, d’espontaneïtat i de falta de repressió que ens fan per fi més moderns i feliços, lliures, desinhibits i urbans. No com aquella trista gent dels països freds que mengen i beuen en silenci, que no alcen la veu als autobusos, que no fan festa nocturna als carrers dos o tres dies per setmana, que són uns pobres reprimits, avorrits, esclaus de convencions ja passades de moda. Ací practiquem alegrement la doctrina del “descrèdit de la civilitat”, com recorda amb expressió feliç Josep M. Espinàs en el pròleg del llibre. La doctrina ens ensenya que hem de ser gregàriament individualistes, col·lectivament egoistes, espontàniament seguidors dels exemples més grollers, agressors lliures de la llibertat dels altres, i així fins a tots els manaments de la llei de la falta de llei. Vostès diran, i tindran raó, que sempre hi ha hagut gent mal educada i grossera, gent amb males maneres o sense maneres, gent sense urbanitat, gent que escup, embruta, crida, empenta, molesta, ofèn i empenya. D’acord: la diferència és que abans tot això estava molt mal vist, i fins i tot hi havia qui mirava de posar-hi una mica de moderació, és a dir (quin horror!), una mica d’autoritat o de repressió. La diferència és que “ara”, la mala educació pareix que forma part de l’educació general, és fins i tot un dret reconegut, una ideologia.

I no es pensen vostès que la mala educació, la grolleria, el gamberrisme (i sobretot “el gamberrisme com a estil”, el gamberrisme televisiu) són efectes de les llibertats públiques, del progrés, de la ideologia dissolvent de l’esquerra. No senyor, ens explica Cardús: “És la dreta conservadora la que promou més descaradament la mala educació. En aquests anys de govern a Espanya de la dreta reaccionària i del partit dit ‘popular’... mai no s’havien tornat tan grolleres en les formes, mai tan obscenes en les emocions i mai no havien convertit en protagonistes de la vida pública la gent més pocavergonya que ens poguéssim imaginar. L’accés de la dreta reaccionària al poder, com ja havia passat fa anys a la Itàlia de Berlusconi, ha anat acompanyat... de l’entronització mediàtica dels models socials més despreciables.” És la dreta reaccionària practicant sense vergonya un populisme amoral, la promoció de la grolleria. És un cert pensament “progressista” que caigué en el parany de la falta de límits, i qui sap si ja se’n penedeix. És la infinita paciència de vostès, meua i de massa persones, que aguantem.